

norden

SEKTORPROGRAM

Næring, Energi og Regional

Det danske formandskab
for Nordisk Ministerråd 2010

Sektorprogram – Næring, Energi og Regional 2010

Det danske formandskab for Nordisk Ministerråd 2010

ANP 2010:729

© Nordisk Ministerråd, København 2010

ISBN 978-92-893-2064-1

Layout: Jette Koefoed

Fotos: Forside, s.19: ImageSelect, s.6, s.10, s.14: Colourbox;

Formandskabslogo: Majken Nysom, Tripledesign

Oplag: 1000

Tryk: Scanprint as

Trykt på miljøvenligt papir som opfylder kravene

i den nordiske miljømærkning.

Publikationen kan bestilles på www.norden.org/order og downloades fra norden2010.dk

Flere publikationer på www.norden.org/publikationer

Printed in Denmark

Nordisk Ministerråd

Store Strandstræde 18

1255 København K

Telefon (+45) 3396 0400

Fax (+45) 3311 1870

Nordisk Råd

Store Strandstræde 18

1255 København K

Telefon (+45) 3396 0200

Fax (+45) 3396 0202

www.norden.org

Det nordiske samarbejde

Det nordiske samarbejde er et af verdens mest omfattende regionale samarbejdsformer. Samarbejdet omfatter Danmark, Finland, Island, Norge og Sverige samt de selvstyrende områder Færøerne, Grønland og Åland.

Det nordiske samarbejde er politisk, økonomisk og kulturelt forankret og er en vigtig medspiller i det europæiske og internationale samarbejde. Det nordiske fællesskab arbejder for et stærkt Norden i et stærkt Europa.

Det nordiske samarbejde ønsker at styrke nordiske og regionale interesser og værdier i en global omverden. Fælles værdier landene imellem er med til at styrke Nordens position som en af verdens mest innovative og konkurrencedygtige regioner.

Sektorprogram Næring, Energi og Regional

Det danske formandskab for
Nordisk Ministerråd 2010

Indhold

- 5 Forord
- 7 Erhvervspolitik
- 11 Energipolitik
- 15 Regionalpolitik
- 18 Ministermøder og konferencer

Forord

Udfordringerne i forhold til klima, miljø og energiforsyningsikkerhed bliver stadig mere komplekse og globale. Den globale finansielle og økonomiske krise har ligeledes skabt nye udfordringer – også i Norden.

Ministerrådet for erhverv, energi og regionalpolitik vil møde udfordringerne ved at skabe de rigtige rammebetingelser for erhvervslivet og udnytte de nordiske landes forskellige styrkepositioner inden for effektive energi- og klimaløsninger endnu bedre. En kurs, der vil være til gavn for erhvervslivet, energiforsyningsikkerheden og regional udvikling i Norden.

Under det danske formandskab vil ministerrådet igangsætte to nye globaliseringsinitiativer - Klimavenligt Byggeri og Energi og Transport – som vil støtte udviklingen af nye innovative energi- og klimavenlige teknologier, styrke forsyningssikkerheden og bidrage til at skabe bæredygtig vækst og eksportindtægter. Det skal ske gennem et styrket samarbejde mellem myndigheder, forsknings- og innovationsmiljøer samt erhvervslivet.

Det danske formandskab vil på det erhvervspolitiske område arbejde for at omsætte klima- og miljøudfordringerne til at skabe vækst og beskæftigelse. Den grønne vækstdagsorden vil have en høj prioritet i udarbejdelsen af et nyt flerårigt erhvervs- og innovationspolitisk handlingsprogram. Programmet skal bidrage til at styrke de nordiske virksomheders konkurrenceevne og forbedre betingelserne for innovation. Derudover vil der være fokus på offentlig-privat samarbejde om nye velfærdsløsninger, og hvordan nordiske principper for virksomheders samfundsansvar kan blive profileret.

Når det gælder det nordiske energisamarbejde, vil det danske formandskab fokusere på videreførelse af den igangværende harmonisering af det nordiske elmarked. Et yderligere harmoniseret elmarked og en fortsat udbygning af den overordnede elinfrastruktur er nødvendig for at indpasse de planlagte stigende mængder af el fra vedvarende energi i nettene. Øget anvendelse af vedvarende energi, energieffektivisering og udvikling af miljøvenlig transport er ligeledes vigtige temaer i det nye energihandlingsprogram 2010–2013.

På det regionalpolitiske område vil samarbejdet have fokus på de udfordringer som både by og land oplever som følge af globaliseringen. Det danske formandskab vil arbejde for at fremme byernes konkurrenceevne på nordisk som globalt niveau og pege på løsninger, der kan afbøde den voksende ubalance mellem de tættere befolkede byområder og de mere perifere områder i

Norden. Et særligt fokus vil blive lagt på landdistrikter og tyndt befolkede områder. Strategier og handlinger skal tilpasses, så der tages hensyn til de forskellige områders særlige udviklingspotentialer.

Det er vigtigt, at vi søger fremadrettede og bæredygtige løsninger, og at vi inddrager viden og erfaring på tværs af de tre sektorer for at optimere resultaterne. Vi skal udnytte vore kompetencer bedst muligt for at styrke grundlaget for fremgang i de nordiske lande.

Brian Mikkelsen
Økonomi- og erhvervsminister

Lykke Friis
Klima- og energiminister og minister for ligestilling

Karen Ellemann
Miljøminister

Erhvervspolitik

Den globale finansielle og økonomiske krise har betydet, at mange lande oplever økonomisk stagnation. Krisen har også påvirket de nordiske lande. En af vejene ud af krisen for de nordiske lande kan være omstillingen til en grøn vækstøkonomi. Det kan bidrage både til at løse klima- og miljøudfordringer og samtidig skabe beskæftigelse, eksport og vækst i økonomien.

Den grønne vækst dagsorden er højt prioriteret i det erhvervspolitiske samarbejde i Norden, hvilket blandt andet kommer til udtryk i visionen om at gøre Norden til *The Green Valley of Europe*. Norden har forudsætningerne for at være en grøn foregangsregion. Formandskabet vil arbejde for, at der skabes flere grønne virksomheder, forretningsmodeller og jobs i Norden og for udviklingen af et mere bæredygtigt og klimavenligt byggeri.

For at Norden kan fastholde sin position som konkurrencedygtig og innovativ region i verden med en høj beskæftigelse, er det samtidig vigtigt, at vilkårene for erhvervslivet fortsat forbedres. Det danske formandskab vil arbejde for, at betingelserne for kreativitet, innovation og entreprenørskab styrkes, bl.a. gennem et større fokus på mulighederne i offentlig-privat samarbejde om innovation.

Det danske formandskab ønsker samtidig at fastholde Norden som en bæredygtig region. Mange virksomheder i Norden vil gerne tage samfundsansvar, men det kan være svært i praksis. Derfor vil der under dansk formandskab blive arbejdet for, at især små og mellemstore virksomheder får bedre redskaber til at integrere samfundsansvar, bl.a. i deres leverandørstyring.

Konkrete aktiviteter

Nyt nordisk erhvervs- og innovationspolitisk samarbejdsprogram

Under dansk formandskab skal der udarbejdes et nyt nordisk erhvervs- og innovationspolitisk samarbejdsprogram for perioden 2011–2013. Det danske formandskab lægger vægt på, at der via samarbejdsprogrammet bliver skabt en grøn erhvervsstrategi i Norden. Der afholdes en række workshops i foråret 2010, hvor de prioriterede temaer for samarbejdsprogrammet vil blive drøftet med en bred kreds af interessenter. Der planlægges dertil en rundbordsamtale med aktører på et højt niveau, som kan bidrage til at kvalificere samarbejdsprogrammet.

Grøn vækst

Den grønne vækst dagsorden er højt prioriteret under det danske formandskab. Et konkret initiativ, som igangsættes under dansk formandskab, er en fællesnordisk indsats på cleantech området i form af forretningsplankonkurrencen *Nordic Cleantech Open*. Det er ambitionen, at konkurrencen skal fortsætte efter det danske formandskab i 2010. Som et særligt indsatsområde gennemfører det danske formandskab også en nordisk analyse af *grønne forretningsmodeller*. Analysen skal kortlægge nordiske virksomheders brug af grønne forretningsmodeller, herunder hvilke barrierer der findes for udbredelse af dem, samt hvordan de kan bidrage til at opnå vækst på det grønne område.

Virksomheders samfundsansvar (CSR)

En målsætning under dansk formandskab er også at sætte fokus på at profilere nordiske principper for virksomheders samfundsansvar. Der vil blive arbejdet for at introducere konkrete værktøjer, som virksomheder i hele Norden kan benytte sig af. Konkret påtænkes at introducere og udbygge det danske online værktøj *CSR-kompasset* til de øvrige nordiske lande. CSR-kompasset kan bidrage til at hjælpe især små og mellemstore virksomheder med at integrere samfundsansvar i deres leverandørstyring.

Bæredygtigt og klimavenligt byggeri

Et af de nye nordiske globaliseringsinitiativer, som igangsættes under dansk formandskab, er projektet om bæredygtigt og klimavenligt byggeri. Projektet har til formål at etablere rammerne for et fællesnordisk innovationsprogram inden for klimavenligt byggeri. Der er i første omgang bevilliget midler til et analysestudie, som vil blive offentliggjort i september 2010. Analysens konklusioner vil blive forelagt erhvervsministrene på deres ministerrådsmøde.

Kultur og kreativitet

Der er fortsat fokus på kreative industrier, og på hvordan Norden kan markere sig globalt som en attraktiv region for kreative industrier. Under dansk formandskab vil der i forbindelse med erhvervsministrenes møde blive afholdt en ministerkonference i København arrangeret af den nordiske arbejdsgruppe KreaNord. Der vil både blive givet en status over igangsatte aktiviteter og projekter, og ikke mindst vil KreaNord præsentere anbefalinger til det fremadrettede arbejde med kreative industrier i Norden.

Offentlig-privat samarbejde

Et samarbejde mellem offentlige og private aktører kan udvikle nye velfærdsservices og -teknologier, der kan løse dele af de demografiske udfordringer for

de nordiske velfærdsstater, samt bidrage til erhvervsudviklingen i de nordiske lande. Der mangler dog viden om anvendelsen af offentlig-privat samarbejde, og hvordan der kan skabes yderligere samarbejde og muligheder for markedsudvidelse. Under dansk formandskab igangsættes en analyse af brugen, udviklingen og effekten af offentlig-privat samarbejde på tværs af de nordiske lande. Analysens konklusioner vil blive præsenteret på en workshop i efteråret 2010. Analysen tænkes ligeledes at kunne supplere det nye nordiske globaliseringsprojekt om innovation og entrepreneurskab i sundhedssektoren, som er igangsat.

Fri e-handel over grænserne

En rapport fra Kommissionen viser, at de europæiske forbrugere handler i stigende grad på nettet – inden for landets grænser. Under formandskabet vil der fra dansk side blive igangsat en analyse, som skal sætte fokus på hvilke barrierer, der er årsag til den manglende handel over grænserne. Projektet skal medvirke til at styrke forudsætningerne for grænseoverskridende e-handel.

Energi politik

De nordiske lande har i mange år samarbejdet om energi til gavn for vækst og velfærd i regionen. Det danske formandskab vil fortsætte det gode samarbejde og fokusere på gennemførelsen af politikker og initiativer, der kan bidrage til forsyningssikkerhed, grøn vækst, konkurrencekraft og bekæmpelse af klimaforandringer.

Det danske formandskab vil også prioritere øget synlighed af de nordiske styrkepositioner inden for harmonisering og udvikling af energimarkederne, anvendelse af fornybar energi, udvikling og anvendelse af effektive og rene teknologier og bæredygtige energisystemer på den europæiske og globale arena.

Prioriteringer i det nordiske energisamarbejde under det danske formandskab

Det danske formandskab vil målrette sin indsats mod:

- En tids- og gennemførelsesplan for elhandlingsplanen fra Umeå 2008. Planen for den fortsatte harmonisering af elmarkedet skal være klar til beslutning på ministermødet i 2010.
- Igangsætning af det nye energihandlingsprogram 2010–2013. Programmet fokuserer på, at
  - harmonisere det nordiske elmarked yderligere
  - øge andelen af fornybar energi i energisystemerne
  - sikre en effektiv anvendelse af energiressourcerne
  - bidrage til innovative energiløsninger
  - øge effektiviteten i og udvikle grønne drivmidler til transportsektoren
  - fremme klimavenlige energisystemer i de tyndt befolkede områder
- Globaliseringsprojekterne Udstillingsvinduet, Klimavenligt Byggeri og Energi og Transport, som bidrager til at nå klimamålene og sikre forsyningssikkerheden

Det danske formandskab lægger ligeledes stor vægt på at gennemføre formandskabsprojekter om Nordisk Energikommune og Udvikling af Nordisk Teknologipolitik.

Konkrete aktiviteter

Det danske formandskab vil konkret sikre videreførelse af eller igangsættelse af neden for nævnte aktiviteter i energihandlingsprogrammet 2010–2013.

Det grænseløse nordiske elmarked

Det nordiske elmarked har siden 1995 udviklet sig fra fire nationale markeder til et fælles nordisk marked. Det er nødvendigt med et yderligere harmoniseret elmarked for at indpasse de stigende mængder vedvarende energi i elnettene. Det danske formandskab arbejder målrettet på at få et beslutningsgrundlag for et effektivt, grænseløst og bæredygtigt nordisk elmarked med god konkurrence og en effektiv handel med omverdenen (Umeå elhandlingsplanen) klar til ministermødet i 2010.

Beslutningsgrundlaget vil omfatte belysning af mulighederne for:

- etablering af flere potentielle pris-/budområder på det nordiske elmarked for at løse den flaskehalshåndtering, der i mange år har bremset den fortsatte harmonisering,
- regelharmonisering af nationale procedurer for netinvesteringer og gennemførelse af allerede besluttede nordiske netinvesteringer,
- et fælles slutbrugermarked i 2015,
- at de nordiske systemoperatører jævnligt opdaterer netplanerne for det nordiske marked,
- at de nordiske systemoperatører udarbejder en plan for, hvordan de ud fra et systemdriftsperspektiv vil håndtere den øgede mængde vindenergi.

Øge andelen af fornybar energi i energisystemerne

EU's direktiv for fornybar energi (RES direktivet) indeholder samarbejdsmekanismer, der sigter mod at lette landenes gennemførelse af EU's 2020 målsætninger for fornybar energi. Det danske formandskab vil konkret iværksætte et fælles arbejde om et Nordic Testing Ground for RES direktivets samarbejdsmekanismer. Nordic Testing Ground sigter på at udvikle kapacitet, kompetence og fælles forståelse ved at undersøge og afprøve potentielle metoder og nordiske retningslinjer for anvendelsen af samarbejdsmekanismerne.

På vindområdet vil formandskabet fortsat arbejde for en uddybning af myndighedssamarbejdet inden for lokal planlægning af vindkraft gennem erfaringsudveksling og informationsspredning.

Det danske formandskab vil igangsætte et projekt, der skal tilvejebringe en nordisk oversigt over de fremtidige bioenergiressourcer. Der skal afleveres nationale bioenergi-handlingsplaner til EU i første halvdel af 2010. En øget anvendelse af biomasseressourcer i energisektoren vil potentielt have prismæssige virkninger, der kan have væsentlige erhvervmæssige konsekvenser.

Der foregår handel med oprindelsesgarantier på frivilligt niveau. Det danske formandskab vil se på mulighederne for et nordisk harmoniseret system for oprindelsesgarantier, fordi det kan være en ressourcemæssig gevinst for de

nordiske lande med fælles system for garantier og mærkning. Herigennem får elforbrugeren mulighed for til- eller fravalg.

Det danske formandskab vil ligeledes igangsætte et udredningsarbejde om *technology mapping* af biogasløsninger bl.a. med fokus på eksportmuligheder af nordiske løsninger.

Energieffektivitet

Det danske formandskab vil særligt fokusere på at etablere et praktisk samarbejde om gennemførelsen af EU-direktiverne om energiservicedirektivet og energitjenestedirektivet. Det danske formandskab vil ligeledes arbejde for, at Norden kan være en stærk og aktiv aktør ved udformningen af EU's kommende handlingsplan for energieffektivisering.

Det danske formandskab vil sammen med Østersøsamrådet afholde et symposium om udviklingen og udbygningen af den nordiske fjernvarme- og kraftvarmesektor. Målet er at identificere mulige samarbejdsområder, som kan give store besparelser i energiforbruget og øge energisystemernes effektivitet og forsyningssikkerhed.

Innovative energiløsninger

Det danske formandskab vil gennem Nordisk Energiforskning arbejde for at styrke det nordiske samarbejde mellem forskningsmiljøer og energisektoren og søge at positionere nordiske initiativer inden for europæisk og internationalt teknologisamarbejde

Tyndt befolkede områder

Det danske formandskab vil fortsætte med at styrke arbejdet med udviklingen af intelligente og bæredygtige energisystemer – ikke mindst energilagringsteknologier i de tyndt befolkede områder bl.a. gennem erfaringsudveksling.

Regionalpolitik

Ministerrådets vision for det regionalpolitiske samarbejde i Norden bygger på tre hjørnesteen; territorielt samarbejde over sektor- og landegrænser; aktiv indsats over for globaliseringens udfordringer, samt fornyet nordisk og europæisk regionalpolitik.

Dermed har nordisk regionalpolitik i stigende grad drejet sit fokus mod den territoriale dimensions rolle i samfundsudviklingen. Dette indebærer bl.a. at statslige politikker og indsatser i højere grad bør tilpasses de regionale og lokale behov og forudsætninger. Samtidig stiller det øget krav til koordinering af sektor- og regionalpolitik.

Globaliseringens konsekvenser for konkurrenceevnen, miljø, klimaforandringer, den demografiske ubalance og arbejdskraftens øgede mobilitet er således alle centrale problemstillinger for den nordiske regionalpolitik. Erkendelse af, at den økonomiske og politiske integrationsproces har specifikke territoriale konsekvenser, må ses som en udfordring for regionalpolitikken og planlægningen.

Det nordiske regionalpolitiske samarbejdsprogram for 2009–2012 løfter en lang række af disse nye udfordringer. Fokus er lagt på nordiske byregioner, landdistrikters udviklingspotentialer, grænseoverskridende samarbejde og nordisk samarbejde om EU's regionalpolitik.

Det danske formandskab vil videreudvikle programmet inden for de prioriterede temaer med støtte fra de fire arbejdsgrupper, som er nedsat til at udfylde rammerne for samarbejdsprogrammet i samarbejde med embedsmandskomitéen.

Især de perifere områder i Norden står som følge af globaliseringen i dag over for et stadig øget pres for at fastholde befolkningen og beskæftigelsen samt sikre velfærd og udvikling. Det danske formandskab ønsker derfor som et særligt indsatsområde at belyse de udviklingspotentialer, som tyndere befolkede områder indeholder – særligt med fokus på nye ferieformer.

Konkrete aktiviteter

Nordiske byregioner og deres rolle i den regionale udvikling

Der er behov for ny viden og kundskabsopbygning inden for dette felt. Under det danske formandskab vil der blive afholdt en konference for de nordiske hovedstæder om deres interne planlægning og koordination. Desuden vil der blive gennemført en analyse af erhvervsrelationerne mellem udvalgte nordiske byregioner. Formålet er at forstå arbejdsdelingen mellem byregioner og at udarbejde strategier for byregionernes samarbejde.

Nordiske landdistrikters udviklingspotentialer

Der er fortsat fokus på at styrke vidensgrundlaget om de nordiske landdistrikters særlige forudsætninger og udviklingspotentialer. En seminarierække fortsætter ind i 2010 for at skabe et bedre billede af de nordiske landes arbejde med landdistriktsproblematikken. Resultatet og erfaringerne fra disse seminarer vil danne baggrund for efterfølgende analyse- og projektarbejde.

Grænseoverskridende samarbejde

Erfaringerne fra de nordiske grænseregioners samarbejder kan spille en vigtig og strategisk rolle i indsatsen for at fremme et mere integreret nordisk produktionsmiljø med stor åbenhed for grænseoverskridende investeringer, virksomheder og kreative netværk.

Det danske formandskab lægger vægt på, at dialogen med grænseregionalt Forum og Grænsehindringsforum fortsætter, og at de nordiske erfaringer med grænseoverskridende indsatser og samarbejder belyses. Desuden vil der blive fokuseret på det grænseregionale samarbejde som element i EU's samhørighedspolitik, grænseregional brobygning over store afstande samt en belysning af EU-forordningen *European Grouping of Territorial Cooperation*. Endelig vil arbejdet med at udvikle grænseregional statistik i samarbejde med de nationale statistikmyndigheder fortsætte under det danske formandskab.

Nordisk samarbejde om territorial samhørighed og klimapolitiske konsekvenser

Der er kommet fornyet fokus på det nordiske samarbejde om at udvikle en ny form for territorial politik på nationalt som EU-niveau. Dette inkluderer bl.a. hvordan de nordiske lande kan tolke og anvende EU's politikker for territorial samhørighed. Diskussionen vil fortsætte under det danske formandskab. Der vil bl.a. blive udarbejdet en mindre publikation om territorial samhørighed, hvor der både vil være fokus på byregioner og mere rurale og perifere regioner.

Af andre initiativer kan nævnes den økonomiske krises indvirkning på den regionale udvikling, som vil blive drøftet på en workshop. På baggrund af klimakonferencen COP15 vil der blive igangsat en analyse af, hvordan den globale klimaændring påvirker de nordiske regioner, og hvilke konsekvenser klimapolitikken vil få for den regionale udvikling.

Bæredygtige landdistrikter – tyndt befolkede områders udviklingspotentiale

Det danske formandskab ønsker som et særligt indsatsområde at gennemføre en analyse af de tyndere befolkede områders særlige vilkår med fokus på nye ferieformer. De nye ferieformer har karakter af kortere og hyppigere ferier, hyt-baseret ferie, aktiv ferie, stigende kvalitetskrav og søgen efter det autentiske. Analysen skal bidrage til at forstå konsekvenserne af de nye ferieformer og vurdere mulighederne for, hvordan lokalsamfundene kan udnytte disse til en aktiv og bæredygtig udvikling, bl.a. gennem fysisk planlægning.

Herudover vil der blive udarbejdet et idékatalog med konkrete eksempler på nye innovative aktiviteter, der kan inspirere turismesektoren og andre lokale aktører til selv at gå i gang. Projektet vil blive udarbejdet i samarbejde med næringssektoren.

Udvikling af strategi for udvidet nordisk samarbejde i Vestnorden og med Nordens naboer i Nordatlanten

En af målsætningerne for det danske formandskab er at udbygge og synliggøre samarbejdet med Nordens naboer i vest. I forlængelse af redegørelsen Vest-Norden i det nordiske samarbejde vil Grønland med opbakning fra Færøerne tage initiativ til et projekt om udbygning og synliggørelse af samarbejdet med Nordens naboer i vest og afdækning af muligheden for, at NORA får en styrket rolle. Mere konkret drejer det sig om at undersøge muligheden for, at NORA i særlig grad kan styrke og koordinere indsatsen i forhold til nye miljømæssige, økonomiske og samfundsmæssige udfordringer, som globaliseringen og klimaforandringer har for kystsamfund i Norden. Projektet koordineres med en OECD-analyse af Vestnorden, som NORA har iværksat.

Nordregio

Den nordiske forskningsinstitution for planlægning og regionaludvikling Nordregio spiller en vigtig rolle i implementering af det regionalpolitiske samarbejdsprogram dels ved at have en aktiv dialog med embedsmandskomitéen, dels ved at støtte arbejdsgrupperne i deres arbejde. Nordregio vil i sin nye kontrakt med Nordisk Ministerråd særligt sigte på at udvikle sin rolle som kompetencecenter for tyndt befolkede områder og grænseoverskridende samarbejde.

Ministermøde og konferencer

- 17.–18. mar: Seminar om *Governance and local capacity in the Nordic rural development i Helsinki* (EK-R)
- 18.–19. maj: Nordisk workshop om nyt erhvervs- og innovationspolitisk samarbejdsprogram 2011–2013 i København (EK-N)
- 16.–17. juni: Grænseregionalt forum 2010 i örnsköldsvik (EK-R, kvarkenrådet)
- Sept: Workshop om *Grønne forretningsmodeller* i København (EK-N)
- Medio sept: Konference om *Bæredygtigt og klimavenligt byggeri* i København (EK-N)
11. nov: Konference om *Governance og erhvervs politik* i de nordiske hovedstadsregioner (EK-R)
23. nov: Ministerrådsmøde (MR-NER) møde i København
23. nov: KreaNord konference i København (EK-N, kreaord)
- 23./24. nov: Nordisk Energiforskning (NEF) afholder 25 års jubilæum i København

Møder i EK-NER

27. jan: EK-N og EK-R møder samt fælles samling i København
- 4.–5. feb: EK-E møde i Kolding
- 5.–7. maj: EK-E møde på Samsø
20. maj: EK-N møde i København
27. maj: EK-R møde i København
- 19.–20. aug: EK-E møde i Nuuk
- 4.–7. sept: EK-R og EK-N møder samt fælles samling i Grønland
6. okt: EK-E møde i København
13. okt: EK-NER i København (foreløbig reservation)
24. nov: EK-N møde i København
8. dec: EK-E møde i København
- 9.–10. dec: EK-R og Nordregio's bestyrelse i Stockholm

norden

Nordisk Ministerråd

Store Strandstræde 18
DK-1255 København K
www.norden.org

norden2010.dk

Økonomi- og Erhvervsministeriet

Erhvervs- og Byggestyrelsen

Dahlerups Pakhus
Langelinie Allé 17
DK 2100 København Ø
Telefon: +45 3546 6000

Klima- og Energiministeriet

Energistyrelsen

Amaliegade 44
DK 1256 København K
Telefon: +45 3392 6700

Miljøministeriet

By- og Landskabsstyrelsen

Haraldsgade 53
DK 2100 København Ø
Telefon: +45 7254 4700

